

**Міністерство освіти і науки України
Херсонська обласна державна адміністрація
Херсонський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування,
державних підприємств, установ і організацій
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»
Навчально-науковий центр «Інститут післядипломної освіти
та дорадництва» ДВНЗ «ХДАУ»
Громадська організація «Глобальний погляд»**

ЗБІРНИК ТЕЗ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ»

18-19 квітня 2019 року

м. Херсон

Оргкомітет конференції

Кирилов Юрій Євгенович – доктор економічних наук, доцент, ректор ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Бутрій Дмитро Степанович – т.в.о.голови Херсонської обласної державної адміністрації

Яремко Юрій Іванович – доктор економічних наук, доцент, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Аверчев Олександр Володимирович – доктор сільськогосподарських наук, професор, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Грановська Вікторія Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Потравка Лариса Олександрівна – доктор економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Вольська Олена Михайлівна – доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Білорусов Сергій Георгійович – кандидат технічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, директор Херсонського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій;

Абсава Людмила Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, голова Громадської організації «Глобальний погляд»;

Карташова Ольга Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет».

УДК 35: 33.021.8

Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 18-19 квітня 2019 р. – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019. – 333 с.

У матеріалах конференції висвітлені передові науково-практичні результати досліджень, отримані в галузі публічного управління та адміністрування. Для студентів, аспірантів, науковців та фахівців.

© Колектив авторів, 2019
© ДВНЗ «ХДАУ», 2019

Черемісін О.В. ОБРАЗ ПІВДНЯ УКРАЇНИ У ПОДОРОЖНІХ ПУТІВНИКАХ ІНОЗЕМЦІВ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЬ.....	229
СЕКЦІЯ 7. СТАЛИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ПРОДОВОЛЬЧИХ, ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ	
Барсук Ю.В. ДРАЙВЕРИ ЗРОСТАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	234
Димитров С. Г., Смульська І. В., Колесніченко О. В. ПОПОВНЕННЯ НОВИМИ СОРТАМИ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО (TRITICOSECALE L.) РИНКУ УКРАЇНИ.....	236
Дудяк Н.В. ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОВОРИСТУВАННЯМ В УКРАЇНІ.....	238
Єрїзану І.В., Венгер О.М УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ РИНКУ.....	240
Завгородня М.С., Осадчук І.В. СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	242
Ігнатко М.І. КЛАСТЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ.....	244
Ковтун В.М. БУДІВНИЦТВО ОВОЧЕСХОВИЩ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА.....	246
Коротка О.І., Ковальчук І.В., Плотнікова М.Ф. БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	249
Луцик Н.А, Войтенко А.Б. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА...	250
Макуха О.В. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ.....	253
Михальчишин Н.Л. РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ.....	255
Морозов О.В., Керїмов А.Н., Морозова О.С. СТАЛИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ.....	257
Нїколюк О.В., Туренко Я.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	259
Пїлявський В.І. ОБОРОТНІ КОШТИ: ПРЯМУВАННЯ ТА ШЛЯХИ ПРИСКОРЕННЯ ЇХ ОБІГУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	262
Сакаль О.В. БАЗОВІ ПІДХОДИ ДО ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОКОРИСТУВАННЯМ.....	265

можемо ми зосередитися на ЄС, який витрачає 40% бюджету на аграрний сектор? Можливо потрібно обирати інші можливі моделі, які просувають «якісний прорив» швидше і за нижчою вартістю, ніж прямі субсидії?

Література

1. Centre for Economic Strategy Яка модель субсидіювання аграрного сектора потрібна Україні? URL: www.ces.org.ua.

Макуха О.В.

доцент кафедри ботаніки та захисту рослин, к.с.-г.н.
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
м. Херсон

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ

Фенхель звичайний *Foeniculum vulgare Mill.* – культура невичерпного потенціалу корисних властивостей та широкого спектру використання; лікарська, пряносмакова, ефіроолійна, медоносна, овочева та декоративна рослина.

Популярність фенхелю у світі зростає, в Україні його традиційно вирощують у помірних за кліматом західних областях. З 2011 року проводяться наукові дослідження та введення фенхелю звичайного в культуру в посушливих умовах півдня України. Фенхель належить до перспективних високорентабельних культур, тому його вирощування навіть на незначних площах дозволить суттєво покращити показники виробничої діяльності господарств регіону різних форм власності, особливо фермерських.

Успішне вирощування фенхелю звичайного на півдні України вимагає наукового обґрунтування та удосконалення окремих елементів технології вирощування, проведення порівняльного аналізу економічної ефективності різних параметрів досліджуваних агротехнічних заходів, зокрема азотних добрив та ширини міжряддя.

Досліди проводились у 2016-2018 роках на темно-каштанових ґрунтах Великоолександрівського району Херсонської області з дотриманням загальноприйнятих вимог та рекомендацій.

Схема досліду включала такі фактори та їх варіанти: Фактор А – фон азотного живлення: без добрив, N₃₀, N₆₀, N₉₀; Фактор В – ширина міжряддя, см: 15, 30, 45, 60. Дослід закладений методом розщеплених ділянок у чотирикратній повторності. Посівна площа елементарної ділянки другого порядку – 70 м², облікова – 55 м².

З метою визначення економічної ефективності вирощування фенхелю звичайного в посушливих умовах півдня України та обґрунтування вибору

досліджуваних агротехнічних заходів проведені розрахунки таких економічних показників: вартість валової продукції, виробничі витрати, собівартість, чистий прибуток, рівень рентабельності. Розрахунки виконували згідно технологічних карт за цінами і тарифами станом на 01.11.2018 р. Реалізаційна ціна насіння фенхелю становила 35000 грн./т.

Проведені розрахунки свідчать, що величина основних економічних показників змінювалась по варіантах дослідження залежно від поєднання елементів технології вирощування, що вивчались, та пов'язаних з ними додаткових витрат та змін урожайності культури.

У середньому за 2016-2018 рр., вартість валової продукції фенхелю звичайного коливалась у розрізі досліджуваних факторів від 32550 до 48300 та становила, у середньому по дослідженні, 40075 грн./га. Найвищих значень даний показник досягав у варіантах сівби з шириною міжряддя 45 см на фоні N₆₀ та N₉₀ – 47250 та 48300 грн./га, відповідно. Найменша виручка від реалізації одержана при вирощуванні фенхелю на неудобрених ділянках з шириною міжряддя 15 та 60 см – 32550 та 33600 грн./га, відповідно.

Виробничі витрати на вирощування фенхелю звичайного змінювались по варіантах дослідження від 16462 до 22006 грн./га залежно від взаємодії елементів агротехніки, що вивчались, та витрат, пов'язаних зі збиранням та доробкою додаткового врожаю. Мінімальний досліджуваний показник зафіксовано на неудобрених ділянках, при сівбі звичайним рядовим способом, максимальний – на фоні N₉₀, при сівбі з шириною міжряддя 45 см.

Вирощування фенхелю забезпечило одержання, у середньому по дослідженні, 20841 грн./га чистого прибутку. Мінімальний досліджуваний показник 16088 грн./га спостерігався у варіанті без азотних добрив, проведення сівби з шириною міжряддя 15 см. Найбільш прибутковою виявилась взаємодія ширини міжряддя 45 см, доз азотних добрив 60 та 90 кг д.р./га. Величина чистого прибутку у вищевказаних варіантах становила, відповідно, 26664 та 26294 грн./га, отже збільшення дози азотних добрив на 30 кг д.р./га зумовило зниження досліджуваного показника на 370 грн./га, або на 1,4%.

Важливим аспектом при проведенні економічного аналізу є визначення виробничих витрат не тільки на одиницю площі, а й на одиницю одержаної продукції.

Собівартість вирощування фенхелю звичайного в досліді становила, у середньому, 16851 грн./т. Мінімальним даний показник був у варіанті сівби з шириною міжряддя 45 см на фоні N₆₀ – 15249 грн./т, що свідчить про найбільш раціональне використання вкладених фінансових ресурсів на виробництво одиниці продукції в досліді. Найвищих значень собівартість досягала на фоні N₉₀ при сівбі з шириною міжряддя 15 та 60 см – 18341 та 18012 грн./т, відповідно.

На основі економічного аналізу можна зробити висновок про високу рентабельність вирощування фенхелю при всіх взаємодіях досліджуваних факторів. Рівень рентабельності коливався по варіантах дослідження в діапазоні від

90,8 до 129,5 та становив, у середньому, 108,3%. Мінімальним даний показник був у варіанті з внесенням N_{90} та проведенням сівби з шириною міжряддя 15 см. Найвищих значень рівень рентабельності досягав при сівбі широкорядним способом з міжряддям 45 см на фоні N_{60} .

Отже, на основі аналізу економічної ефективності вирощування фенхелю звичайного на темно-каштанових ґрунтах півдня України пропонуємо вносити азотні добрива дозою 60 кг д.р./га, проводити сівбу широкорядним способом з міжряддям 45 см.

Михальчишин Н.Л.

доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки,
канд. екон. наук, доцент
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів

РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Земля, як основний виробничий фактор, набуває особливого значення в аграрному секторі, розвиток якого залежить не лише від кількості, але й від якості землі. Перехід економічної системи від адміністративно-командної до ринкової в особливий спосіб заторкнув і земельні ресурси. З'явилась приватна власність на землю і через не завершення аграрних реформ, виникли проблеми землеволодіння і землекористування, які впливають на розвиток аграрного сектора. До таких проблем належать:

- перебування у власності фізичних осіб великої кількості земельних ділянок, площа і локальне розміщення яких одночасно з технічною неспроможністю більшості землевласників, є недостатніми для започаткування сільськогосподарської діяльності;
- виділення земельних паїв в натурі, наслідком чого є надання у власність конкретно визначеної земельної ділянки, сприяє появі нових землевласників, більшість з яких не використовують таку земельну ділянку за її цільовим призначенням;
- перебування в користуванні сільськогосподарських підприємств земельних паїв фізичних осіб без укладення договорів оренди;
- дія мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення, наслідком чого є поширення укладення договорів емфітевзису, довгострокової оренди, фіктивних договорів позики чи найму. Кожен з таких договорів має свої негативні наслідки. Так, відповідно до умов договору емфітевзису, передається право користування земельною ділянкою, яке покупець може втратити через розірвання договору чи визнання його недійсним. Договори оренди унеможливають продаж права оренди та

Наукове видання

ЗБІРНИК ТЕЗ

**III Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Публічне управління та адміністрування
у процесах економічних реформ»**

**18-19 квітня 2019 року
(м. Херсон)**

*Матеріали збірника подаються в авторській редакції
та друкуються мовою оригіналу*

**Відповідальність за достовірність змісту, фактів, графічних матеріалів
покладається на авторів.**

**Наукова редакція – Потравка Л.О., Карташова О.Г.
Відповідальні за випуск – Карташова О.Г., Дуга В. О.
Технічний редактор - Дуга В. О.**

Умов. друк. арк.19,8

73006, м. Херсон, вул. Стрітенська, 23,
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»
Кафедра публічного управління та адміністрування
Сайт: www.ksau.kherson.ua
E-mail: office@ksau.kherson.ua